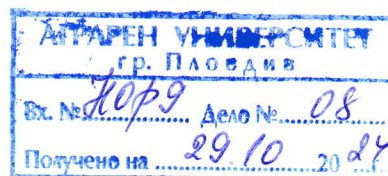

РЕЦЕНЗИЯ

върху дисертационен труд за получаване на образователна и научна степен доктор

Област на висше образование: 3.0 Социални, стопански и правни науки

Професионално направление: 3.8 Икономика

Научна специалност: Организация и управление на производството (Селско стопанство и подотрасли)

Автор на дисертационния труд: Анастасия Сашо Митревска, докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Мениджмънт и маркетинг“ при Аграрен университет – Пловдив.

Тема на дисертационния труд: Стратегия за развитие на маркетинговите канали в агробизнеса на Република Северна Македония в съответствие с чл. 30 (3) от ППЗРАСРБ и чл. 49 (3) от ППЗРАСАУ.

Рецензент: проф. дн Петър Борисов Борисов

3. Социални, стопански и правни науки 3.8 Икономика, научна специалност; „Организация и управление на производството“

Определен за член на научното жури със Заповед №РД-16-701 от 24.09.2024 г. на Ректора на АУ – Пловдив и решение на първо заседание на Научното жури.

1. Кратко представяне на кандидата

Анастасия Митревска е родена на 30.07.1996 г. Завършила е висше образование степен бакалавър през 2019 г. като придобива специалност „бизнес информатика“ в университета в Скопие. Следва в университета в Белград, от който придобива образователна квалификационна степен „магистър“ от факултета по бизнес икономика и предприемачество. Владее английски, албански, сръбски и словенски езици.

2. Актуалност на проблема

Земеделието е един от стратегическите отрасли в развитието на националната икономика на Република Северна Македония. Политическите усилия за създаване на

благоприятна бизнес среда за развитие на земеделието са съществени през последните години, поради желанието на страната да отговори на европейските стандарти и да осигури устойчива база за производство и осигуряване на продоволствието на населението. През последните години страната успя да реализира редица проекти, които и да дадоха възможност да развие логистиката както на регионално, така и на национално ниво, което е една от базисните предпоставени за постигане на ефективна маркетингова политика в земеделския сектор. Ето защо смятам, че изборът на темата на дисертационния труд е актуален.

3. Цел, задачи, хипотези и методи на изследването

Основната цел на дисертационния труд е да се анализират специфичните черти на аграрния бизнес и неговите продукти и да се определят критичните фактори, които влияят върху избора на маркетингов канал в сектора. Така поставена, целта на дисертационния труд кореспондира с неговото заглавие и дава възможност да се докаже, или отхвърли основната дисертационна теза. След като правилно дефинира научната теза, докторантът правилно идентифицира **предметът на научното изследване**, а именно това са основните фактори свързани с трансформацията на земеделието в модерен и конкурентен отрасъл. Като такива фактори, докторанта определя търсенето на земеделски продукти както на вътрешния, така и на външния пазар, разполагаемите природни ресурси и цялостния производствен потенциал на земеделието.

Обект на изследване са маркетинговите канали за дистрибуция на земеделска продукция на територията на Република Северна Македония.

Научните задачи, които докторанта се стреми да разреши в своето дисертационно изследване са правилно формулирани и дават възможност да се постигне целта на научното изследване.

Основните **методи** на изследване, които са използвани са обективни и дават възможност да се придобие достатъчно информация, относно предмета на изследване. Основно се използват следните методи – сравнителният метод, методът на екстраполация, експертният методи и графичният метод за представяне и интерпретация на добитата от полево изследване информация. Чрез така подобрите методи, докторанта е съумял правилно да извърши синтез и анализ на получените данни, което му дава възможност да формулира обективни и произтичащи от анализа обобщения и изводи.

4. Онагледеност и представяне на получените резултати

Дисертационния труд е достатъчен по обем и отговаря на изискванията за дисертационен труд тоест съдържа всички атрибути на едно завършено дисертационно изследване. Общият обем на дисертационния труд възлиза на 188 страници и отразява в пълнота изученият научен проблем. Дисертацията е структурирана в следните раздели – увод, изложение в 6 (шест) глави, заключение и използвана литература. Получените резултати от дисертационното изследване са прилежно онагледени чрез 14 фигури, 20 таблици и 23 диаграми, което дава възможност на рецензента бързо и лесно да възприеме мащаба на дисертационното изследване. Общият брой на цитираните литературни източници са 99.

5. Обсъждане на резултатите и използвана литература

Представеният за рецензиране дисертационен труд има висока степен на завършеност и по мое мнение не е необходимо допълнително редактиране и преструктуриране на текста и графиките. Уводът е изчерпателен и отразява актуалността и значението на избраната тема. Определени са правилно основната теза, предмета и обекта на изследване, както целта и задачите на изследване. Прави впечатление следването на една добра логическа рамка за осъществяване на научното изследване, която е обяснена още в уводната част на дисертационния труд.

В първа глава, докторанта е успял да представи основните отличителни черти на аграрния бизнес, които го различават от останалите видове бизнес. В добра логическа последователност са разгледани всички фактори по веригата от стойности, които определят различния характер на аграрния бизнес и ролята му за икономическото развитие в селските райони.

Във втора глава са разгледани основните маркетингови концепции, които маркетинговата теория познава. Прави впечатление, че литературния обзор на този проблем е задълбочен. Докторантът е успял в дълбочина да навлезе в изучения научен проблем. Формулирани са основните изводи от този раздел, като докторантът е предоставил своето обективно и научно аргументирано разбиране за същността на маркетинга на земеделски продукти.

В следващата трета глава са разгледани видовете маркетингови канали, които се използват за доставка на земеделски продукти. Идентифицирани са основните фактори,

които определят избора на канал, както и стратегии за ефективен маркетинг при позициониране на земеделски продукти на пазара.

Исклучителен интерес представлява информацията поместена в четвърта глава на дисертационния труд. В тази част е представен опитът на развитите страни при организиране на маркетинговите канали в земеделието. Изследвани си тяхната структура, организация и ефективност.

В следващата пета глава на дисертационния труд е представен анализът на структурата, на организацията и на ефективността на маркетинговите канали в земеделския сектор на Република Македония. Тази част на дисертационното изследване определям, като изключително важна, защото докторанта е съумял обективно да направи сравнение на състоянието на маркетинговите канали в неговата родина със състоянието на същите канали в развите страни. Тази част от дисертацията е изпъстрена с множество графики и диаграмни, което дава възможност, ясно да изпъкне в сравнителен план, кои са силните и слабите страни на маркетинговите канали, при позициониране на земеделска продукция в Република Северна Македония.

В последната шеста глава е осъществен емпиричният анализ на данните, които чрез анкетно проучване са събрани, лично от докторанта. На база получените данни, докторантът е успял правилно да обобщи информацията и да формулира научнообосновани изводи и заключения. На база тези изводи са дадени работещи препоръки и предложения за подобряване на маркетинговите канали, които се използват при позициониране на земеделска продукция в земеделието на Република Северна Македония.

В заключителната част, докторанта добре е обобщил всички свои констатации, изводи и обобщения, които е направил в хода на научното изследване.

6. Приноси на дисертационния труд

В представеният за рецензиране дисертационен труд могат да се открият научно-теоретични и научно приложни приноси. Тези приноси ги определям като оригинални и произтичащи от научното изследване, което докторанта, ръководен от неговият научен ръководител е успял да формулира и представи, както в своя дисертационен труд, така и в автореферата. Приемам представената справка на научните приноси и ги групирам по следния начин:

А) Научно-теоретични приноси

- Разработена методика за анализ и оценка на маркетинговите канали в земеделието на Република Северна Македония.

Б. Научно приложни приноси

- Изяснена е същността на земеделския сектор на Република Северна Македония като мултиаспектно понятие и система.

- Изяснена е същността на аграрния маркетинг като инструмент за управление на земеделското стопанство в Република Северна Македония.

- Проведено е изследване за идентифициране на факторите за избор на маркетингови канали в земеделието на Република Северна Македония.

7. Критични бележки и въпроси

Съществени бележки по отношение на извършената работа от страна на докторанта и неговият научен ръководител нямам. Относно представените материали за рецензиране, смятам, че авторефератът е малко по-дълъг като обем и може да бъде преработен, като се акцентира само на най-важните моменти от дисертационния труд.

8. Публикувани статии, цитирания и оформление на автореферата

Представените за рецензиране научни публикации са 3 (три) на брой и по мое мнение кореспондират с темата на дисертационния труд. Тези публикации са самостоятелни и дават възможност да се покрие минималният изискуем минимум за допускане до публична защита на дисертационния труд.

Няма представен списък на забелязани цитирания на тези научни публикации, но те не са задължителни за придобиване на ОНС „доктор“. Чрез направените научни публикации, докторантът е успял да популяризира своите приноси, произтичащи от осъщественото научно изследване.

Авторефератът отразява в голяма част основните моменти в дисертационния труд. Добре е структуриран и включва всички приноси на научното изследване.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният за рецензиране дисертационен труд е напълно завършено научно изследване, което притежава както теоретична, така и практическа стойност.

Смятам, че формулираната методика на изследване, осъщественото научно изследване, дефинираните изводи и обобщения, както и отправените предложения към практиката са оригинално дело на докторанта. Това ми дава основание да смятам, че представеният дисертационен труд, както и придружаващите го материали отговарят на изискванията за допускането му до публична защита. Чрез тази рецензия изразявам своята **ПЛОЖИТЕЛНА** оценка и си позволявам да предложа на почитаемото научно жури също да гласува ПОЛОЖИТЕЛНО и да присъди на Анастасия Сашо Митревска ОНС „доктор“ по научната специалност: Организация и управление на производството (селско стопанство и подрасли).

Дата: 21.10.2024

гр. Пловдив

РЕЦЕНЗЕНТ:.....

/проф. дн Петър Борисов/